

הנשיאות הקראים למשתה

(ראה שער)

החחונה ערוך, והקראים לא נמ' צאו כן. לכן לכו נא אל פתח עינים בראש נתיבות, וכל איש אשר תמצאו קראו אותו אל ה' משתה, ויצאו המשרתים ההם אל הנתיבות, ויאספו ימכל אשר מצאו, גם רעים וגם טובים, וימ' לא בית החחונה אל הקראו... כי רבים הם הנקראים, והנבחרים מעטים..."

בתא הנשיא עמדה הכרסה המיוממת. מכוסה בשחורים. לימינו ישבה חדה וייצמן, זקופה, ללא נוע, צעיף שחור ועבה מכסה את פניה החיירות. לשמאלו ישב סגן אלוף דוב ארנון, שלישי האישי של הנשיא, כשי פניו מאחורי משקפים עבות, אבלים. למטה, באולם הכנסת, נערכה ישיבת הא' בל. כמעט כל הססלים היו מלאים. בזה אחר זה קמו נציגי כל הסיעות כדי להספיד את הנשיא הראשון. לפי דבריהם אסר היה להניח שחיים וייצמן היה חבר כל המפלגות: איש מפא"י שהקים את המדינה, ציוני-כלל, שדגל ביוזמה הפרטית, איש מפ"ס שלבו היה בהתישבות העובדת, קומוניסט שרצה בסובת המיעוט הערבי ובשלום העולם, דתי שהבין את ערך הפולחן וכיבד את ההוי החרדי, רביוניסט שעזר לזיבטינסקי להקים את הלגיון היהודי במלחמת העולם הראשונה. שקוע בכורסתו הענקית ישב דוד בן-גור' יון, רק עמדתו הלכנה בלטה מעל למשענת, עיניו היו עצומות למחצה. יתכן שזכר את התנגשויותיו הרבות עם האישי המנוח. יתכן גם שהיהרר באותה שאלה שריחפה באולם, מבלי שאיש יביע אותה אף במלה אחת: מי ישב בחודש הבא על הכרסה הריקה, העי' טופה בשחורים?

יהודי פרטי בכים. שעה קלה לפני התחלת הישיבה נדחקו רוב חברי הכנסת במזנון החדש. כאן ריחפה אותה השאלה. אולם האוירה הייתה פחות רצינית. היא התי' אימה בדיוק לסראג'יקומדיה הגדולה של בחירת הנשיא השני למדינת ישראל. עתונאי ורזו הסתובב בין השולחנות, הציג לכל החיים אותה השאלה העוקצנית: "מי הוא היהודי שלך?" היתה זאת שאלה מוצ' דקת בהחלט. כי היתה ההרגשה שלכל חברי כנסת היה יהודי פרטי בכיס, מועמד מושלם לכרסת הנשיאות, מוכן להיות מוצג לראויה בהודמנות הראשונה.

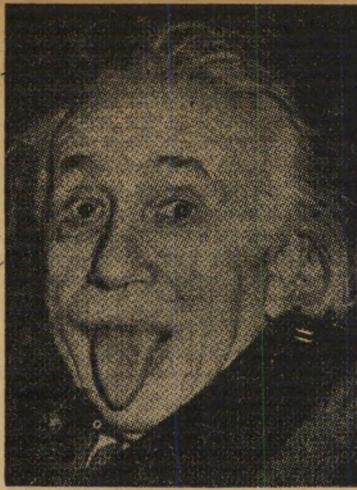
משחק המלכים, ליתר דיוק: משחק הי' נשיאים, התחיל כאשר עורך מעריב ד"ר עז' ריאל קרליבך גולל לפני הציבור הצעה מהפ' כנית: למנות כנשיא המדינה את הפרופסור אלברט איינשטיין, היהודי הגרמני בן ה-73 שהפך נתין אמריקאי, הנחשב לאיש המדע הגדול ביותר בעולם. מאז פתח את תורת היחסיות בשנת 1905, פאציפיסט וציוני ותיק מאד.

ההצעה, שהדחימה תחילה, נתקבלה אחר כך על דעת רבים. הפרופסור, בעל השם העולמי וההופעה החביבה, יכול היה להחזיר לישראל את השם התרבותי שאבד לה במי' דה רבה, לשים את הדגש בקשר בין המדינה ובין העם היהודי בפזורה. שמו היה עזר, בלי ספק, להרמת קרן הקרנות והמגביות בעיניים ובכיסיהם של יהודי העולם. ובי' עיקר: הוא היה מפריע לאיש.

אהבה אפלטונית. יודעי דבר רבים חשדו מיד שהצעתו של עזריאל קרליבך לא מפלה מן השמים. נדף ממנה ריח בן-גוריוני מיוחד. היה זה מתאים הולם מאד את תורת אפלטון: להעמיד איש מדע בראש המדינה, ודוד בן-גוריון הוא חובב אפלטון. נשיא מדי' עי, ללא כל שרשים בהוי הפנימי של המדי' נה, היה בלי ספק משאיר את ניהול הענינים במלואם בידי ראש-הממשלה, אשר אינו יכול להכחיש את מומחיותו בהם. חברייכנסת ציניים בחרו בין שתי השעי' רות: גורמים הקרובים לראש הממשלה הגי' ניבו את הרעיון לעורך המעריב, כדי להפריח אותו ככדור-גנסיון, או שעורך מעריב שמע במקרה על קיום הרעיון, הודרו לפרסמו כדי לזכות את עתונו בזכות המחברים במקרה של הצלחה.

הפרופסור במיכללת פרינסטון מתה קו תחת כל החשבונות, האפלטוניים והבלתי אפלטוניים כאחד. לפנינו של דוד בן-גוריון ענה שאינו רואה את עצמו מתאים לכהן ב'

* בשנת 1930 פרסם אוסף מאמרים והר' צאות בספר על הציגונות. תשע שנים לפני כן עזר לחיים וייצמן לארגן את הפעולה להקי' מת האוניברסיטה העברית, חזף עזת יהודי.

אלברט אינשטיין

מועמדו הראשון של בן-גוריון, ציוני וותיק בעל שם עולמי—רצוי אך לא מצוי.

ברנרד ברוך

זקן המדינאים היהודים באמריקה, יכול לעזור לזרם הדולארים, הצעת נפל.

אבא הלל סילבר

הצעתם של אנשי חרות, שביקשו לאחד בעזרתה את כל הימין. חסרת סיכויים.

יצחק גרינבאום

המועמד הטבעי של מפ"ס, איש בעל הד' רת פנים ועבר מפואר בציונות. ייכשל.

משרה המוצעת. פירסום ההודעה אישר סרי פית כי אמנם היתה פניה כזאת מצד דוד בן-גוריון, עוד לפני שפורסמה בעתונות. קלפים של ברידז'. אחרי פרסום ההצ' עה האיינשטיינית נפרץ הסכר. מועמדים נר' רקו על השולחן כקלפים במשחק של ברידז'. ז"ר שמשון יוניצ'מן, המנהיג הרביוניוסיט' אדיר-השפם, השתלט על המזנון, הציג, ספק ברצינות וספק בהלצה, את שמו של ברנרד ברוך, המדינאי היהודי האמריקאי הנודע, בן ה-82, שהתעשר בעסקי בורסה עוד לפני ש' היה בן 30, אירגן את הכלכלה האמריקאית כיועץ מיוחד לנשיאים בשתי מלחמות-העור' למ, הציג את ההצעה המפורסמת לפיקוח בינלאומי על הפצצה האטומית. ההנחה: איש כזה יוכל לסדר, בשעות הפנאי, גם את הכלכלה הישראלית, שום נשיא אמריקאי לא היה מעז לסרב לו הענקה פעוטה של כמה מאות מיליוני דולרים.

אולם להצעה לא היה מול. כבר בשולחן השני נתקלה בהצעה לא פחות מהפסכנית: הנרי מורגנטאו (הבן)*, בן ה-62, האדריכל שהפך חקלאי, היה שר האוצר של פרנקלין רוזבלט ונתגלה כגאון בגבית מיסים, תכונה שהיא חשובה למדי במדינת ישראל.

חיש מהר נתגלה שאין חסרים שמות יהודי' דים בעולם כנגד אנשי החליסטרס בלטו שמות יהודים טובי-ימים, הסופר איל-יה ארנבורג והשר הסובייטי לאור כגנוביץ, אבי אשתו השלישית של יוסף סטאלין. וב' הירדור הויכוח מצאו עתונאים ציניים שמות מפורסמים עוד יותר. דני קיי, איש הוליבווד שיהדותו בולטת על קצה אפו, צירלי ציאפלין, ששמועות על יהדותו, השלמה או החלקית מהלכות מדי פעם.

אולם השמות היהודיים לא היו יחידים בערמת הקלפים. לפחות איש אחד בבנין הי' כנסת ראה בענין כולו הודמנות מצוינת ל' פייס את הערבים, על ידי בחירת נשיא ערבי שיבלט את היחס הליברלי למיעוטים. אם אמנם לא נמצאה אישיות ערבית במדינה, הרי אפשר להביא ערבי מחוץ לארץ, בדיוק כשם שאפשר להביא משם יהודי.

רבע שעה ח'ימום. אם היו השמות החוצלארציים מסנוורים את העינים בברקם, הרי לא היה צורך במשקפים כהים כדי ל' החליש את הברק של השמות המקומיים. הם היו בלתי-מבריקים בהחלט.

לפי החוק הקיים, יכולים כל עשרה חברי כנסת להציע מועמד לנשיאות. הדבר בא כ' אילו לעודד כל מפלגה להציג בהצבעה הרא' שונה מועמד משלה, שיוכל להתחמם משך רבע שעה באור השמש של הכמעט-נשיאות. אין כרוכה בדבר כל סכנה. בהצבעה הי' ראשונה והשניה אין יכול להיבחר כל מועמד אלא אם יזכה ב-61 מתוך 120 הקולות של הכנסת. שום סכנה כזאת אינה צפויה לאיש. ורק בהצבעה השלישית באותה ישיבה (שאר' נה יכולה להיפסק, בהתאם לחוק, אלא לצור' רך אכילה ושניה, עד לבחירת הנשיא), ייב' חר כנשיא האדם שיוכה בקולות רבים יותר מאשר כל חבריו.

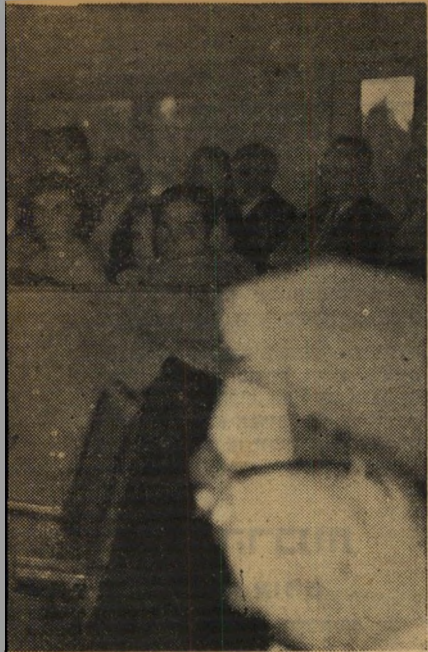
פרוש הדבר: המפלגה הגדולה ביותר יכולה למעשה למנות אחד מעסקניה או פקיר' דיה, שלא נמצא ראוי לתפקיד של שר או שגיר, לשימו בתפקיד המהווה המשך ישיר לשאל המלך, שלשלת בית דוד ונשיאי הי' יהודים במשך קרוב לשלושת אלפים שנה.

זקנים משכנעים. בין המועמדים, הי' רציניים והפתוח-רציניים, הושמעו שמותיהם של אבא הלל סילבר מימין ושל יצחק גריני' בוים משמאל. הקסם אשר בהצעת סילבר, הרבי הרפורמי המרבר עברית שוטפת, היה מיוחד במינו: הוא ותיק המפלגה הרפוב' ליקאית, בלט בעזרתו לדוייט איוונהואר במערכה האחרונה. ידידותו האישית עם יו' שב הבית הלבן עלולה להיות מטבע קשה העובר לסוחר. (הציע עתונאי: "מדוע לא לקשר בכלל את בחירת נשיא ישראל לבחיר' רת הנשיא באמריקה, למנות כל ארבע שנים את היהודי הקרוב ביותר לנשיא האמריקאי שנבחר?")

ההצעה הושמעה על ידי אנשי חרות, ש' קיזו לרכוש לה את תמיכת הציגונים-הכלליים, מאחר שלא הספיקו קולותיהם בכנסת להציע את מועמדם המסורתי, הפרופסור יוסף קלוזנר, ההיסטוריון החביב וגמון-הקומה הי' מספל בביתו אשר בתלפיות בעיניו הבית השני.

יצחק גרינבוים, לשעבר החבר הציוני של הסיים (הפרלמנט) הפולני, היה נושא ההצ' עה המובנת מאליה של מפ"ס. הוא היה

* הבן, מפני שמפורסם ממנו אביו, שמת לפני שש שנים, בן גרמניה שהיה השגריר האמריקאי בתורכיה בימי מלחמת-העולם הי' ראשונה, אירגן אחר-כך את שיקום הפליטים היוונים. מורגנטאו האב היה אויבו המושבע של חיים וייצמן, אחר שהלה נתמנה על ידי המשלה הבריטית כנציג מיוחד כדי לחבל בתוכנית מעורפלת של מורגנטאו בימי מל' חמת העולם הראשונה שמתרתה היתה לפייס את תורכיה, להשאיר בידיה את טוריה, עיי' ראג וארץ-ישראל.

הכסא הריק:

בין וורה וייצמן ודוד ארן

האם יעזו?

דוד בן-גוריון רצה בשעתו יותר, כדי לפנות מקום לחי'

מועמדת למקום הראשון:

פולנה וחסרת